

Primljeno: 11.03.2022				
Org. jed.	Klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	607	22	15/8	4P
OBRAZAC				

IZVJEŠTAJ O AKREDITACIJI STUDIJSKOG PROGRAMA

Nutricionizam

(Naziv studijskog programa)

Odlukom Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu Agencija) br. 01-607/22-1/2 od 19.01.2022. godine, imenovana je Komisija za sprovođenje postupka akreditacije navedenog studijskog programa u sastavu:

1. Prof. dr Nedeljko Latinović, Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore - predsjednik Komisije;
2. Prof. dr Mladen Brnčić, Fakultet za tehnologiju hrane i biotehnologiju, Univerzitet u Zagrebu - član Komisije i
3. Prof. dr Snežana Miladinović Drobnič, Pravni fakultet, Univerzitet Crne Gore - članica Komisije.

Komisija je imala zadatak da razmotri zahtjev podnešen od strane Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju, Univerziteta Donja Gorica (UDG), za akreditaciju osnovnog studijskog programa „Nutricionizam“, ostalu relevantnu dokumentaciju, te da na osnovu neposredne provjere činjeničnog stanja, dostavi Agenciji izvještaj o ocjeni kvaliteta predmetnog programa, njegove usklađenosti sa akademskim i profesionalnim potrebama i usvojenim standardima i kriterijumima.

Komisija je detaljno proučila zhtjev za akreditaciju studijskog programa „Nutricionizam“, kao i drugu priloženu dokumentaciju. U cilju neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija je posjetila Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju, Univerziteta Donja Gorica i upoznala se sa ukupnim uslovima za realizaciju predmetnog studijskog programa.

U skladu sa gore navedenim, a na osnovu odredbi Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19 – dr. zakon, 47/19, 72/19, 74/20 i 104/21), kao i Pravilnika o postupku akreditacije studijskog programa, sadržaju i obliku sertifikata o akreditaciji („Službeni list CG“, br. 96/20) Komisija je Agenciji podnijela Izvještaj o akreditaciji osnovnog studijskog programa Nutricionizam dana 10.03.2022. godine.

I OPŠTI PODACI

Naziv ustanove: **Univerzitet Donja Gorica**

Naziv organizacione jedinice: **Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju**

Naziv studijskog programa: **Nutricionizam**

Nosilac studijskog programa: **Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju**

Vrsta studijskog programa (akademski ili primijenjeni): **akademski**

Naučna oblast: **Prirodne nauke; kod 105; podoblast: Biološke nauke**

Način organizacije nastave (klasična, na daljinu, na engleskom jeziku): **klasična**

Nivo kvalifikacije koji se stiče završetkom studijskog programa: **VI**

Stručni naziv koji se stiče po završetku studijskog programa: **Nutricionista**

Predviđeno vrijeme trajanja studijskog programa: **šest (6) semestara**

Broj ECTS kredita: **180**

Broj studenata planiranih za upis: **30**

II OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDARDA

Komisija je u ocjeni ispunjenosti standarda i njihovih kriterijuma za eksternu evaluaciju ustanove koristila sljedeće kriterijume za ocjenjivanje:

- *Eliminacioni kriterijum za ocjenjivanje* u slučaju kada neispunjavanje standarda i kriterijuma uslovljava negativan akreditacioni stav - odbijanje zahtjeva za akreditaciju;
- *Potreban kriterijum za ocjenjivanje* u slučaju kada standard ili njegovi kriterijumi nijesu ispunjeni, ali se proces akreditacije i realizacija studijskih programa mogu nastaviti ako kriterijum može biti ispunjen u periodu koji je određen preporukom komisije.

Komentar obavezno sadrži preporuku za unaprjeđenje kriterijuma, odnosno standarda, čak i kada je on obezbijeđen u skladu sa standardima i smjernicama Agencije..

U komentarima, Komisija je dala svoje jedinstveno mišljenje o:

- ispunjenosti ili djelimičnoj ispunjenosti standarda, odnosno njegovih kriterijuma,
- mjeri usklađenosti organizacije rada ustanove i planirane realizacije studijskih programa sa važećim standardima, nacionalnim dokumentima i dokumentima Evropskog prostora visokog obrazovanja,
- potrebi za dodatnim objašnjenjima,
- korekcijama koje je potrebno pripremiti i korekcijama koje je potrebno izvršiti,
- rokovima za korekcije,
- prednostima i nedostacima ispunjenosti određenih standarda, odnosno kriterijuma,
- svim ostalim pitanjima koja se tiču ocjene ispunjenosti standarda, odnosno kriterijuma.

STANDARD 1. USTANOVA VISOKOG OBRAZOVANJA				
KRITERIJUMI:				
Ustanova koja planira da realizuje studijski program treba da ima status regulisan u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
1.1. Osnovni podaci o osnivanju i razvoju ustanove (datumi i odluke, promjene u organizaciji i radu).				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno	
<p><i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Ugovorom o osnivanju 12.03.2012. osnovana je privatna ustanova visokog obrazovanja <i>Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju</i> za obavljanje obrazovne, izdavačke, savjetodavne, projektne i sa njima povezanih djelatnosti. Fakultet je registrovan u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 13.03.2012. godine pod brojem 8-0024407/001 kao privatna ustanova visokog obrazovanja.</p> <p>U skladu sa navedenim aktima, Fakultet za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju je osnovan kao samostalna, interdisciplinarno usmjerena obrazovno-naučna ustanova visokog obrazovanja za oblast prirodno-matematičkih, tehničko-tehnoloških, biotehničkih nauka i drugih organizacionih i informatičkih naučnih disciplina. Fakultet realizuje Nastavni plan i program obrazovanja za sticanje visokog obrazovanja na osnovnim i poslediplomskim studijama, ali organizuje i kurseve osposobljavanja i usavršavanja, obavlja razvojno-naučnu funkciju, vrši osnovna, primjenjena i razvojna istraživanja, kao i druge poslove određene Zakonom o visokom obrazovanju, osnivačkim aktom i Statutom Fakulteta.</p> <p>Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja je 19. 10. 2020. godine donijela Rješenje o usvajanju zahtjeva za reakreditaciju UDG obuhvata i akademski program na osnovnim studijama "Prehrambena tehnologija, bezbjednost hrane i ekologija" obima 180 ECTS.</p> <p>Nastavno naučno vijeće Fakulteta donijelo je Odluku o organizovanju studijskog programa Nutricionizam (broj odluke 21/116).</p>				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
1.2. Interna organizaciona struktura (jedinice i drugi oblici organizacionih cjelina i djelatnosti ustanove sa kratkim opisom sastava i funkcija), uključenost eksternih članova (studenti, poslodavci i ostali) u upravljačkim strukturama i njihova uloga i doprinos.				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno	
<p><i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Organi Fakulteta su: upravni odbor, dekan i nastavno naučno vijeće. Statutom Fakulteta su definisana prava i obaveze svih organa i precizirane njihove nadležnosti. U radu navedenih tijela, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Fakulteta, učestvuju i studenti.</p> <p>U cilju realizovanja djelatnosti za koje je osnovan, Fakultet je 2014.g.osnovao Laboratoriju za kvalitet i bezbjednost hrane (Odluka o osnivanju br 14/049), koja sprovodi fizičko-hemijske, mikrobiološke i molekularne analize hrane kao i da omogući uključivanje Fakulteta u naučno istraživačke projekata, a u novembru 2016.g. Centar za klimatske promjene, prirodne resurse i energiju. Statutom Univerziteta Donja Gorica regulisano je osnivanje i rad Savjeta za razvoj UDG-a čija uloga je ključna u razvoju Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju.</p>				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				

1.3. Organi upravljanja i rukovođenja ustanovom i organizacionim cjelinama: tijela, njihova uloga i postupak izbora

Ocjena ispunjenosti			
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno

Komentar/ostvrt/preporuke:
 Statut Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju propisuje način upravljanja i rukovođenja ustanovom. Statutom je propisano da Fakultet ima: upravni odbor, dekana i Nastavno naučno vijeće. Predstavnici studenata su uključeni u sastav organa i tijela Fakulteta. Upravni odbor odlučuje na sjednicama koje saziva predsjednik Upravnog odbora na svoju inicijativu ili na predlog najmanje dva člana Upravnog odbora. Upravni odbor Fakulteta odluke usvaja većinom glasova u skladu sa odredbama ugovora o osnivanju. Upravni odbor ima tri člana i čini ga po položaju osnivači ili po jedan predstavnik svakog osnivača, a član upravnog odbora može biti više puta biran na istu dužnost, bez ograničenja broja mandata.
 Nastavno naučno vijeće ima sljedeće nadležnosti:
 - uređuje opšta pitanja koja se odnose na istraživanje, naučni rad i nastavu na Fakultetu;
 - utvrđuje uslove za izbor u akademska i naučna zvanja;
 - samostalno odlučuje o osnivanju, ukidanju ili promjeni osnovnih i poslediplomskih studijskih programa koji se izvode na Fakultetu, a iz osnovne djelatnosti Fakulteta;
 - utvrđuje uslove upisa, organizovanje i sadržaj doktorskih studija koji se izvode na Fakultetu, uz obaveznu pribavljanja saglasnosti od Senata UDG-a;
 - utvrđuje strukturu i sadržinu studijskih programa i predmeta koji se izvode na Fakultetu, iz oblasti djelatnosti Fakulteta i daje mišljenja o tome Senatu UDG-a;
 - utvrđuje bliže uslove za upis studenata na Fakultet;
 - donosi odluku o izboru nastavnika u akademska zvanja;
 - utvrđuje politiku i postupke ispitivanja i ocjenjivanja akademskog uspjeha studenata;
 - utvrđuje Kalendar akademskih aktivnosti;
 - obezbjeđuje primjenju akademskih standarda i utvrđuje pravila studiranja;
 - utvrđuje i sprovodi postupke ocjene kvaliteta nastave koja se izvode na Fakultetu;
 - odlučuje o isključenju studenata sa Fakulteta, po žalbi na odluku Dekana o isključenju;
 - razmatra strategiju zaštite intelektualne svojine Fakulteta i njenog korišćenja;
 - utvrđuje posebni ugovor o studiranju kojim se utvrđuju prava i obaveze studenta i Fakulteta;
 - donosi pravila kojima se uređuje disciplinski postupak i disciplinska odgovornost studenata Fakulteta, a na osnovu opšteg akta koji donosi Senat UDG-a;
 - daje mišljenja i predloge o svim drugim pitanjima na zahtjev Dekana ili Upravnog odbora fakulteta;
 - odobrava teme specijalističkih i magistarskih radova;
 - planira politiku zapošljavanja i angažovanja nastavnika i saradnika;
 - uređuje uslove i način ostvarivanja studijskog programa na daljinu koji se izvodi na UDG-u ili fakultetu bez svojstva pravnog lica;
 - obavlja i druge poslove propisane zakonom, ovim statutom ili drugim propisom. Dekan zastupa i predstavlja Fakultet.
 Dekan je odgovoran za efikasan i kvalitetan rad, kao i red na Fakultetu i za rukovođenje u okviru poslovne politike utvrđene od strane Upravnog odbora Fakulteta.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

1.4. Pregled djelatnosti ustanove

Ocjena ispunjenosti			
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno

Komentar/ostvrt/preporuke:
 Šifra osnovne djelatnosti Fakulteta je: 85.42 Visoko obrazovanje.
 Osim osnovne djelatnosti, Fakultet može da obavlja i sljedeće djelatnosti:
 85.42 Visoko obrazovanje
 72.11 Istraživanje i eksperimentalni razvoj u biotehnologiji
 72.19 Istraživanje i razvoj u ostalim prirodnim i inženjerskim naukama
 74.90 Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti

85.59 Ostalo obrazovanje
 71.12 Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje
 58.11 Izdavanje knjiga
 58.14 Izdavanje časopisa i periodičnih izdanja
 58.19 Ostala izdavačka djelatnost
 85.60 Pomoćne obrazovne djelatnosti

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

1.5. Pregled integrisanih funkcija i djelatnosti na ustanovi

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
-----------	---	----------------------	----------------

Komentar/ostvrt/preporuke:

UDG je deklarisan kao samostalna interdisciplinarno usmjerena obrazovno-naučna ustanova visokog obrazovanja osnovana sa ciljem da realizuje usvojeni nastavni plan i program obrazovanja za sticanje visokog obrazovanja na svim nivoima studija. Inače, UDG ima u svom sastavu ustanove visokog obrazovanja koje imaju svojstvom pravnog lica. UDG teži da postane institucija za duhovno, kulturno, naučno, ekonomsko i tehnološko povezivanje Crne Gore sa svijetom. Aktivnosti na UDG-u usmjerene su na osamostaljivanje studenata, njihovu individualizaciju, stručnost, ali i ukupnu izgradnju ličnosti. Naglašena je neophodnost da se uvažavaju strana iskustava, ali da naglasak bude na kulturnim, psihološkim i ostalim specifičnostima. Ova ustanova visokog obrazovanja teži unapređenju kvaliteta visokog obrazovanja i uključivanje u jedinstven evropski prostor visokog obrazovanja. Strateški cilj je povećanje kvaliteta znanja i podizanje međunarodnog imidža, a ključni principi njegovog postizanja su: savremenost, praktičnost, fleksibilnost, interdisciplinarnost i individualizam. Objedinjavanjem sopstvenih naučnih, stručnih i drugih resursa i resursa iz okruženja cilj UDG-a, a time i Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju, je da ostvari sljedeće ciljeve: 1. Interdisciplinarnost studija i sloboda studenta da izabere izborni predmet sa drugog Fakulteta na UDG; 2. Motivisanje studenata kroz popularisanje nastave i aktivno učešće studenata u njoj; 3. Jačanje odgovornosti, individualizma i dosljedne primjene pravila definisanih u Ugovoru o studiranju i aktima UDG i pojedinih fakulteta.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

1.6. Misija, vizija i glavni strateški ciljevi ustanove koje ustanova nastoji da ostvari preko svojih studijskih programa, mogućnosti zapošljavanja svršenih studenata, međunarodne saradnje, naučno-istraživačke djelatnosti, odnosno umjetnosti i kulture, brige o studentima, obezbjeđenja kvaliteta, poslovanja itd.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
-----------	---	----------------------	----------------

Komentar/ostvrt/preporuke:

Cilj studijskog programa Nutricionizam je permanento obrazovanje stručnjaka iz ove oblasti. Evidentna je potreba obrazovanja stručnjaka širokog znanja o tzv. "lancu hrane/ishrane", koji, pored stručnog znanja treba da imaju i metodičke, računarske i socijalne vještine. Iz navedenog proizilaze ne samo opravdanost i korisnost studijskog programa Nutricionizam, već i njegove perspektive. Formiranje kadra u navedenoj oblasti može se postići ostvarivanjem sljedećih zadataka:

1. Realizacija nastavnog procesa koji treba da bude inovativan, interaktivan, atraktivan i motivišući za studente, procesa koji podrazumijeva multidisciplinarnost, angažovanje iskusnih stručnjaka, ali i praktični rad, razmjenu studenata i individualni rad sa studentima;
2. Organizovanje nastave tako da postoji sinteza teorijske, praktične i istraživačke komponente;
3. Organizovanje nastave koja razvija istraživačke sposobnosti studenata;
4. Prihvatanje međunarodnih standarda i stručnost u problemskim rješenjima
5. Sticanje znanja, iskustava i vještina za održivo upravljanje životnom sredinom i prirodnim resursima, ali i sticanje konkurentskih prednosti;
6. Studenti će kroz obavezne praktične projekte imati mogućnost da se sretnu sa realnim problemima u oblasti proizvodnje hrane u prehrambenim pogonima;

7. Razvijanje sklonosti studenta za nove ideje. Pohvalno je da će na Fakultetu posebna pažnja biti posvećena saradnji sa biznis zajednicom, učešću u projektima i saradnji sa stranim ekspertima.				
Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban				
1.7. Poseban značaj i specifičnosti ustanove u obrazovnom, istraživačkom i umjetničkom radu.				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno	
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Osnivači UDG-u preciziraju da su oblasti, ciljevi i oblici naučno-istraživačke djelatnosti na svim Fakultetima, usmereni na stvaranju uslova za naučno-istraživački rad, koji se ostvaruje na nivou osnovnih, primijenjenih i razvojnih istraživanja koja su u službi kako podizanja kvaliteta nastave, tako i naučnog usavršavanja, razvijanja naučnog i nastavnog podmlatka. U dostavljenoj dokumenti detaljno je obrazloženo šta obuhvata naučno-istraživačka djelatnost, a šta naučno-istraživački rad. Dokumentacija sadrži podatke o značajnom broju respektabilnih grantova dobijenih od nacionalnih i međunarodnih institucija, a u cilju podsticanja inovativnog razvoja prehrambenog sektora UDG osnovao Centar izvrsnosti za digitalizaciju procjene rizika u oblasti bezbjednosti hrane i preciznu sertifikaciju autentičnosti prehrambenih proizvoda (FoodHub) sa misijom da "kroz istraživanja kreira inovacije u prehrambenom sektoru kao i prenos znanja, razvoj i unapređenje autohtone i tradicionalne hrane i poljoprivrednih proizvoda i resursa." Fakultet posebnu pažnju posvećuje razvoju naučno-istraživačke i stručne djelatnosti, kroz: - Istraživanja aktuelnih teorijskih i praktičnih problema u oblastima djelovanja; - Izradu naučno-istraživačkih studija, ekspertiza, elborata; - Rješavanje problema u oblastima djelovanja; - Pružanje istraživačko-razvojnih usluga; - Objavlivanje recenzija i revizija projekata; - Organizovanje simpozijuma, seminara, kongresa i drugih naučnih i stručnih skupova; - Obezbeđivanje mogućnosti na polju međunarodne saradnje i - Unapređivanje naučno-istraživačkog podmlatka. Cilj je da se naučno-istraživački rad realizuje po uzoru na razvijeni naučni i istraživački ambijent zemalja u okruženju, kao i u razvijanim zemljama Evropske unije i svijeta.				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
1.8. Strategija i aktivnosti za obezbjeđenje kvaliteta obrazovanja, istraživanja, odnosno umjetničkog rada, stalna tijela koja se bave područjem obezbjeđenja kvaliteta, stepen implementacije dokumenta za obezbjeđenje kvaliteta (postojanje dokumenta i procjena efekata njihove primjene u prethodnih pet godina				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno	
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Aktivnosti za obezbjeđenje kvaliteta predstavljaju aktivnosti koje podrazumijevaju učešće zaposlenih i studenata u postupcima usmjerenim na obezbjeđenje i povećanje kvaliteta. Pravni okvir za učešće u aktivnostima je postavljen Statutom UDG-a, Statutom FPN, kao i svim pojedinačnim ugovorima o radu, odnosno, studiranju. Sistem obezbjeđenja kvaliteta na Univerzitetu Donja Gorica počiva na Almanahu studija kao strateškom dokumentu. Dva su dokumenta na kojima počiva implementacija procesa i procedura u okviru Sistema obezbjeđenja kvaliteta su: 1) Pravičnik o samovrednovanju kvaliteta studijskih programa, nastave, rada nastavnika i službi na ustanovama visokog obrazovanja u sastavu UDG-a i 2) Novi okvir za obezbjeđenje kvaliteta na Univerzitetu Donja Gorica, koji je razvijen u okviru HERIC projekta Uspostavljanje novog okvira za obezbjeđenje kvaliteta na UDG-u, a u skladu sa				

preporukama Komisije imenovane od strane EUA. Ovaj dokument je razmatran i usvojen od strane Senata UDG-a 21.12.2017. godine.
 Nova Strategija za obezbjeđenje kvaliteta zasniva se na odredbama Pravilnika o samovrednovanju kvaliteta studijskih programa, nastave, rada nastavnika i službi na ustanovama visokog obrazovanja u sastavu UDG-a, ali povećava učestalost sprovođenja i obuhvatnost određenih anketa kao osnovnih instrumenata kojim se prikupljaju podaci o samovrednovanju. U cilju povećanja kvaliteta obrazovnog procesa angažuju se strani eksperti, kontinuirano prate statistički podaci o nastavnim, istraživačkim i drugim procesima.

Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban

1.9. Opšti stav o međunarodnoj uporedivosti ustanove, njene organizacione strukture i djelatnosti (međunarodne ustanove).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:
 Međunarodna i unutrašnja uporedivost obezbijedena je propisivanjem obaveznih elemenata studijskog programa. Pravnim aktima UDG, a prije svega čl. 4 st. 1. Pravilnika o organizovanju i izvođenju osnovnih studija na Fakultetu propisano je da studijski program sadrži opšte i posebne uslove za sticanje znanja, prikaz obaveznih i izbornih predmeta (kurseva) po studijskim godinama i semestrima; broj časova individualnog opterećenja studenta po predmetu (kursu); broj ECTS kredita za svaki predmet; druge oblike nastave namijenjene sticanju i usavršavanju profesionalnih znanja i ; prikaz obaveznih uslova za pohađanje nastave i polaganje predmeta; prikaz modula i blokova, ukoliko je nastava organizovana na takav način; završni rad ili završni ispit studija, ukoliko su planirani. Ovako detaljno propisivanje sadržaja studijskih programa i načina vrednovanja rada studenta omogućava punu uporedivost studijskih programa. Obezbijedena je i uporedivost stečenih stepena kroz izdavanje dopune diplome (Supplement).

STANDARD 2. STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA I KONCEPCIJA ZA REALIZACIJU STUDIJA

KRITERIJUMI:

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

- 2.1. Ciljevi studijskog programa
- Akademska klasifikacija (akademske ili primijenjene studije) i obrazloženje pripadnosti nivou visokog obrazovanja u okviru Crnogorskog kvalifikacionog okvira (u daljem tekstu: CKO) i usklađenosti sa Evropskim kvalifikacionim okvirom (u daljem tekstu: EKO);
  - Ciljevi studijskog programa i njihova usklađenost sa osnovnim ciljevima ustanove;
  - Formalna usklađenost ciljeva programa sa njegovom klasifikacijom i nivoom u CKO-u.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:
 Studijski program „Nutricionista“ spada u akademske studije koje su usklađene sa stepenom visokog obrazovanja u okviru Crnogorskog kvalifikacionog okvira i Evropskim kvalifikacionim okvirom.

Navedeni studijski program se uklapa u ciljeve obrazovanja na Fakultetu za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju, Univerziteta Donja Gorica, a dobijeni stručnjaci iz ove oblasti treba da posjeduju nova znanja i novo zanimanje na tržištu rada u Crnoj Gori.				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
2.2. Ishodi učenja studijskog programa <ul style="list-style-type: none"> • Ishodi učenja su dostupni zainteresovanim stranama, primarno nastavnicima i studentima; • Planirani ishodi učenja su uporedivi sa Dablinskim deskriptorima; • Postoji mogućnost za provjeru ishoda učenja u okviru internog sistema obezbjeđenja kvaliteta; • Ishodi učenja će biti dostupni, realni i odražavati napredak u datoj oblasti; • Ishodi učenja će omogućiti razvijanje saradnje sa relevantnim stranama. 				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Ishodi učenja su navedeni za cjelokupni studijski program, a takođe i za svaki pojedinačni predmet u kurikulumima koje su pravili potencijalni predmeti nastavnici. Kurikulumi su dostupni studentima zbog upoznavanjima sa osnovnim informacijama o predmetu. Prilikom sastavljanja ishoda učenja korišćeni su Dablinski deskriptori. Na UDG postoji Pravilnik o samovrednovanju kvaliteta studijskih programa, nastave, rada nastavnika i službi na ustanovama visokog obrazovanja, tako da je ishode učenja moguće provjeravati u okviru inernog Sistema obezbjeđivanja kvaliteta. Ishodi učenja su realni i omogućavaju razvijanje saradnje sa relevantnim stranama.				
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni				
2.3. Usaglašenost ishoda učenja sa ciljevima studijskog programa <ul style="list-style-type: none"> • Ciljevi programa će se sistematski sprovesti u praksi. Postoje informacije o tome kako svaki predmet ili modul doprinosi ostvarenju ciljeva studijskog programa; • Svi predmeti ili moduli opisani u "priručniku za predmete/module" studijskih programa sadrže informacione liste, koje su dostupne zainteresovanim stranama (prvenstveno studentima i nastavnicima); • Postoji jasan opis znanja, vještina i kompetencija, koji se od studenata očekuje da steknu nakon odslušanih pojedinih predmeta na studijskom programu; • Ishodi učenja su jasni i razumljivi za nastavnike i studente. 				
Ocjena ispunjenosti				
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Ciljevi programa su navedeni u kurikulumu za svaki predmet i dostupni su zainteresovanim stranama. U njima su navedeni opis znanja, vještina i kompetencija jasno i razumljivo.				
Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban				
2.4. Perspektive na tržištu rada, praktični značaj i profesionalne potrebe za studijskim programom <ul style="list-style-type: none"> • Postoji tražnja na tržištu rada za diplomcima koji posjeduju kompetencije planirane ishodima učenja na studijskom programu ili se očekuju takvi trendovi u srednjem roku; • Urađena procjena potreba tržišta rada i u skladu sa tim planiran broj upisanih studenata na studijskom programu; • Kompetencije dozvoljavaju diplomiranim studentima da rade u području rada koje je usklađeno sa stečenom kvalifikacijom; 				

<ul style="list-style-type: none"> • Studijski program je povezan sa profesionalnom praksom (praktični zadaci, projekti, rad kod poslodavca tokom studija). 			
Ocjena ispunjenosti			
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Perspektiva na tržištu rada i praktični značaj navedeni su detaljno u prijavi. Navedena je široka lepeza potencijalnih oblasti koje pokazuju interes za ovu vrstu kadrova. Ovo je program koji se prvi put do sada planira uvesti u Crnoj Gori, a navedena analiza i interes za ovu oblast daju nadu da će studijski program izazvati interesovanje potencijalnih polaznika (studenata).			
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni			
2.5. Prijavljivanje i uslovi za upis na studijski program			
<ul style="list-style-type: none"> • Procedure za upis na studijski program su regulisane, strogo se primjenjuju, transparentne su u pogledu Kriterijum za ocjenjivanje kvaliteta i omogućavaju ostvarenje planiranih ishoda učenja; • Planirani uslovi za upis obezbjeđuju da kandidati posjeduju potrebne kompetencije za nesmetan nastavak formalnog obrazovanja; • Svi kandidati su jednako tretirani; • Procedure su jasne i dostupne za sve zainteresovane kandidate; • Obezbiđeni su uslovi za upis planiranog broja studenata; • Postignuti nivo obrazovanja neophodan za upis; • Dodatni uslovi za upis kandidata koji uzimaju u obzir rezultate postignute u prethodnom školovanju i rezultate postignute na prijemnom ispitu, odnosno ispitu za provjeru znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata za upis; • Transparentno ocjenjivanje kod provjera za upis 			
Ocjena ispunjenosti			
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Upis na studijski program regulisan je Pravilnikom o uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu studija na osnovne studije UDG. Pravilnik kod upisa predviđa sljedeće uslove: <ul style="list-style-type: none"> - uspjeh na maturskom, odnosno stručnom ispitu koji se polaže eksterno; - opšti uspjeh ostvaren na kraju svakog pojedinačnog razreda srednjeg obrazovanja i završnog razreda osnovne škole; - uspjeh iz tri predmeta tokom sve četiri godine srednjeg obrazovanja, od značaja za savladavanje izabranog studijskog programa; - diploma "Luča" ili ekvivalentna diploma; - učestvovanje na takmičenjima u znanju iz bilo koje oblasti, umjetnosti i muzici - tokom srednje i osnovne škole; - aktivno bavljenje sportom; Svi navedeni uslovi omogućavaju da se procedure za upis strogo primjenjuju i da su transparentne.			
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni			
2.6. Nastavni plan			
<ul style="list-style-type: none"> • Nastavni plan i program moraju biti planirani tako da omogućavaju postizanje ishoda učenja za vrijeme predviđeno za završetak studija; • Povezanost sadržaja kurikuluma sa zahtjevima struke; • Sadržaj nastavnog plana je javno dostupan u priručniku i na web stranici ustanove; 			

- Studenti su, na početku nastave, upoznati sa predmetima kroz informacijski paket za sve predmete;
- Cjelishodnost predmeta u odnosu na njihov broj (dobra zastupljenost), raspored na nivoima studija, pripadnost akademskom/primijenjenom studijskom programu i podjela na grupe teorijskih, naučnih i dr. predmeta.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Nastavni planovi omogućavaju ispunjavanje zadatih ciljeva i ishoda učenja u period predviđenom za završetak studija.

Kurikulumi su povezani sa strukom i omogućavaju postizanje praktičnih znanja iz svih, a pogotovo stručnih predmeta.

Na sajtu UCG, odnosno Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju kao fakulteta pod čijim okriljem treba da se nalazi studijski program "Nutricionizam" nalaze informacije o rasporedu predmeta po semestrima i ishodi učenja, ciljevi i nastavnici koji su angažovani na predmetu.

UDG izdaje informator za student (Insade), a takođe na sajtu se mogu naći informacije o konkursima, upisu i formular za bodovanje.

Predmeti na studijskom programu su dobro raspoređeni, počev od osnovnih teorijskih, pa do stručnih na kojima se bazira planirani studij.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.7. Analiza metodike nastave

- Sve obrazovne metode, didaktička sredstva, rad u laboratoriji i seminari jasno su istaknuti u okviru informacionog paketa za sve predmete.
- Koriste se različiti načini realizacije nastave;
- Fleksibilno se koristi niz pedagoških metoda;
- Načini realizacije nastave i korišćene pedagoške metode se redovno procenjuju i prilagođavaju.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	X
-----------	--	----------------------	--	----------------	---

Komentar/ostvrt/preporuke:

U okviru nastavnog plana i programa sa info listama predmeta istaknuto je za svaki predmet način održavanja nastave (predavanja, vježbe, konsultacije), zatim način bodovanja koji uključuje kolokvijum, seminarske radove i završni ispit. Teoriski dio nastave se održava u učionicama, salama, a vježbe u laboratorijama predviđenim za ovaj vid nastave (pogotovo za stručne predmete).

Nastava se odvija na fakultetu u učionicama koje omogućavaju dobre uslove za nastavnike i studente. Jedino se postavlja pitanje opterećenost postojećeg prostora imajući u vidu da je ovaj program samo jedan od brojnih studijskih programa na Univerzitetu i problemu koji može da nastane ukoliko se pogleda spisak nastavnog osoblja koje dolazi van granica Crne Gore, kao i određenom broju nastavnika koji su već zaposleni sa punim radnim vremenom van UDG. Zbog ovoga realizacija nastave može da bude komplikovana jer nastavnici koji dolaze sa strane prilagođavaju svoj dolazak njihovim mogućnostima, a nastavni kadar koji ima zaposlenje u Crnoj Gori jedino nastavu može da izvodi u popodnevnim časovima.

Takođe jedan od problema koji može realno da predstavlja problem su ugovori zaposlenih nastavnika na fakultetu. Oni se se završavaju tokom ove godine ili u najboljem slučaju naredne školske godine. Pored već navedenog ovo ne daje sigurnost da će realizacija nastave biti do kraja barem prve generacije studenata izvedena do kraja.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.8. Ispiti (koncept i organizacija)

- Broj, vrsta i organizacija provjere znanja i završnog ispita su planirani tako da podrže ostvarivanje planiranih ishoda učenja u vremenu planiranom za završetak studija;
- Studentima je obezbijeđeno dovoljno vremena da se pripreme za provjere znanja i završne ispite;
- Oblik ispita i završnog ispita su istaknuti u informacionom paketu za svaki predmet/modul;
- Studenti su informisani o zahtjevima na ispitu, koji su u skladu sa obrazovnim ciljevima predmeta/modula;
- Organizacija ispita ne utiče na produžetak vremena studiranja;
- Kriterijum za ocjenjivanje su transparentni za nastavnike i studente i garantuju postizanje ishoda učenja;
- Završetak ciklusa studijskog programa je jasno definisan (teza ili drugi individualni zadatak).

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	Djelimično ispunjeno	X	Nije ispunjeno
-----------	----------------------	---	----------------

Komentar/ostvrt/preporuke:

U kurikulumima su navedene provjere znanja i načini sakupljanja bodova na predmetu. Problem predstavlja što je rijedak slučaj da je u navedeno kada se polaže kolokvijum. **Ovo je obavezno da se unese u postojeće kurikulume.**

Ukoliko se ne organizovanje kolokvijuma ne uskladi na svim predmetima u okviru jednog semestra to može izazvati problem produžetka vremena studiranja kod studenata.

Pravilima studiranja na osnovnim studijama predviđeno je da se studije završavaju sa završnim radom kojim se dokazuje da je na osnovu znanja stečenog tokom studija ovladao zadanom temom, da je temu obradio po predviđenoj metodologiji, da zna da koristi stručnu literaturu i terminologiju, kao i da je ispravno navodi (član 35).

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

2.9. Nastava, učenje i ocjenjivanje orijentisano na studenta - student u centru obrazovnog procesa

- Postoje realne razlike kod studenata i njihovih potreba u toku studija;
- Postoje fleksibilni putevi učenja;
- Razvija se osjećaj autonomije kod studenta;
- Obezbiježene su adekvatne smjernice i podrška nastavniku;
- Promoviše se uzajamno poštovanje odnosa student-nastavnik;
- Postoje odgovarajuće procedure za postupanje po primjedbama studenata.
- Nastavnici su upoznati sa postojećim metodama provjere znanja i ispitivanja i imaju institucionalnu podršku u razvoju ovih vještina u svojoj oblasti;
- Kriterijum za ocjenjivanje i načini provjere znanja, kao i Kriterijum za ocjenjivanje za postignutu ocjenu unaprijed su objavljeni;
- Ocjena pokazuje studentima u kojoj mjeri su postigli željene ishode učenja;
- Studenti dobijaju povratne informacije i, ako je potrebno, koriste konsultacije o procesu ocjenjivanja;
- Gdje je to moguće, ocjenjivanje vrši više od jednog nastavnika;
- Kod uslova za ocjenu uzimaju se u obzir eventualne olakšavajuće okolnosti;
- Ocjenjivanje je konzistentno, primenjuje se za sve studente i sprovodi u skladu sa objavljenim pravilima;
- Predviđena je formalna procedura za studentske žalbe.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
<p><i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Svi student su upoznati sa metodama provjere znanja i kriterijumima ocjenjivanja. Pravila ocjenjivanja se saopštavaju prije početka semestra i ne mogu se mjenjati u toku njegovog trajanja. Ukoliko student nije zadovoljan sa ispitom može preduzeti određene aktivnosti prema utvrđenoj proceduri. Takođe na nivou Fakulteta formirana je i Disciplinska komisija koja razmatra pitanja koja se odnose na nastavni proces, kršenje pravila polaganja ispita i dr.</p>			
STANDARD 3. RESURSI			
KRITERIJUMI:			
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni			
3.1. Osoblje angažovano na realizaciji studijskog programa			
<ul style="list-style-type: none"> • Sastav i stručnost nastavnika treba obezbijede postizanje očekivanih ishoda učenja u vremenu planiranom za završetak studija; • Istraživanje i razvojne aktivnosti zaposlenih su takve da obezbjeđuju postizanje planiranog nivoa obrazovanja; • Mogućnosti za budući razvoj zaposlenih su definisane i dostupne; • Planirane su organizacija i osoblje ustanove za obavljanje: administrativno-pravnih poslova, računovodstvenih poslova, tehničkih i higijenskih poslova, funkcionisanja studentskih servisa (studentske službe, biblioteke IT podrške). 			
Ocjena ispunjenosti			
Ispunjeno		Djelimično ispunjeno	X
<p><i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Nastavnici angažovani na ovom program posjeduju akademska zvanja iz područja koja su nužna i vezana uz područje u kojem se program izvodi. Nadalje, isti imaju nužna znanja vezana uz predmete/module koje predaju. Ipak, postoje neki tehnički detalji koji bi mogli stvoriti problem a vezani su uz Akademska zvanja koja djelomično nisu u skladu sa zakonom o visokom obrazovanju. Nadalje, neki od Profesora (kolegica Maraš) su izabrani na funkcije a nisu baš potpuno ispravni (funkcija izbora u dekana). Naime, Ugovorom o dopunskom radu navedeno je da se zaključuje na 2 godine. Planirani nivo obrazovanja vezano uz istraživanje i razvojne aktivnosti se mogu ostvariti sa uključenim Akademskim sastavom osoblja. Mogućnosti za zaposlenja budućih mladih stručnjaka su prihvatljivo objašnjena.</p> <p>Preporuka: Nužno je u potpunosti ujednačiti CV obrase za nastavnike. Snažno se preporučuje korištenje Europass formata. Također se preporučuje da nastavnici ali i ostali saradnici odmah ispune i obrazac na engleskoj verziji Europass formata. Ovako ispunjene formulare trebalo bi dostaviti Agenciji za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (Agenciji). Svi Ugovori o zaposlenju sa vanjskim nastavnicima a prije stavljanja u nastavne aktivnosti trebalo bi poslati na provjeru Agenciji da se izbjegnu eventualne neugodnosti. I vanjski predavači (saradnici) bi trebali ispuniti Europass formular. Trebalo bi jasno naznačiti šta je studentima dostupno u krugu biblioteke: 1. u elektronskom obliku (Open Access, Dostupne baze-WOS, Scopus i sl.); 2. kao i pisani materijal (časopisi, knjige, skripte i sl.). Za pisani materijal je takođe bitno naznačiti koliko biblioteka ima primjeraka (knjige i skripte).</p>			
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni			
3.2. Finansiranje i infrastrukturni resursi			

<ul style="list-style-type: none"> • Obezbjedeana je finansijska održivost programa; • Infrastruktura (sale, laboratorije, biblioteke...) i njihovo korištenje ispunjava kvalitativne i kvantitativne zahtjeve; • Jasno je definisana saradnja na osnovu koje ustanova koristi infrastrukturu drugih (spoljnih) partnera za obuku i obrazovanje studenata; • Ustanova je u stanju da reaguje na probleme, rješava finansiranje, obezbjeđuje osoblje i upisuje potreban broj studenata. 			
Ocjena ispunjenosti			
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Priložena je odgovarajuća dokumentacija iz koje se vidi kako je Univerzitet u mogućnosti osigurati provedbu nastavnih i istraživačkih aktivnosti vezanih uz navedeni program. Pristup samoj zgradi je osiguran u potpunosti što nastavnicima tako i studentima. Studenti imaju podršku od strane zaposlenih kao i kroz odgovarajuće tehničke službe. Za izvođenje studijskih programa osigurani su odgovarajući ljudski, prostorni, tehničko-tehnološki, bibliotekarski i ostali resursi koji su primjereni karakteru studijskog programa i u okviru programa predviđenom broju studenata. Predviđena nastava se izvodi u dvoranama sa prikladnim kapacitetima, amfiteatrima, laboratorijima i računarskim učionicama, klasičnim putem, putem multimedijalnih prezentacija, interaktivno, preko radionica, što je omogućeno primjenom savremenih prezentacijskih sredstava i korištenjem savremene laboratorijske opreme. Navedena je saradnja sa odgovarajućim institucijama. Ustanova je sposobna kroz upravljačke strukture i prikazane vidove saradnje rješavati eventualne probleme.			
STANDARD 4. UPRAVLJANJE KVALITETOM			
KRITERIJUMI:			
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni			
4.1 Obezbjedenje kvaliteta			
<ul style="list-style-type: none"> • Ustanova posjeduje dokumenta i instrumente za obezbjedenje kvaliteta nastave, istraživanja i umjetničkog rada ustanove; • Sistem obezbjedenja kvaliteta je osmišljen kako bi obezbijedio kontinuirano poboljšanje studijskog programa; • Sistem obezbjedenja kvaliteta omogućava da se otkriju propusti u postizanju obrazovnih ciljeva, da se provjeri da li su postavljeni ciljevi dostižni, pripreme i sprovedu odgovarajuće mjere za ispravljanje propusta i poboljšanje; • Sistem obezbjedenja kvaliteta ima jasnod definisane odgovornosti, uključuje studente i druge zainteresovane strane. 			
Ocjena ispunjenosti			
Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
<i>Komentar/ostvrt/preporuke:</i> Pored dokumenata vezanih za organizaciju studija (Statut, pravilnici) svi zaposleni i student su odgovorni za organizaciju i kvalitet nastave preko brojnih Fakultetskih i Univerzitetskih tijela. Senat, Rektor, Rektorski kolegijum, Naučno-nastavno vijeće, dekani, prodekani i rukovodioci studijskog programa, Studentska služba i dr. UDG posjeduje strateški dokument Almanah studija u kome su regulisani pravci razvoja studija. Pored ovog značajan mehanizam čini i organizacija okruglih stolova u cilju razmjene iskustava između nastavnika i studenata u određenim temama koje utiču na unaprijeđenje kvaliteta nastavnog procesa.			
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni			

4.2 Instrumenti, metode i rezultati

- Koriste se metode i instrumenti da bi se kvalitet studijskog programa održavao i razvijao. Oni su dokumentovani i redovno se kontrolišu primjenom: mehanizmi obezbjeđenja kvaliteta (samoevaluacije i analiza i ocjena samoevaluacije), i instrumenata obezbjeđenja kvaliteta (standarda i indikatora);
- Dobijeni podaci se ocjenjuju kao dio sistema za obezbjeđenje kvaliteta. Oni pružaju potrebne informacije i dozvoljavaju izvođenje zaključaka;
- Ako je studijski program uspješno završen, bez obzira da li su kontrole bile aktivne u toku studija, provjerava se ocjena diplomiranih studenata o studijskom programu i njihovo zapošljavanje nakon studija. Ti zaključci dozvoljavaju da slabosti budu prepoznate i ispravljene.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Sistem obezbjeđivanja kvaliteta na UDG omogućava kontinuirano praćenje aktivnosti koje se odvijaju na Fakultetskim jedinicama.
Na osnovu Studije praćenja diplomiranih studenata u Crnoj Gori (Tracer Study) koja je realizovana od strane Ministarstva prosvjete, student mogu da navedu svoja iskustva i informacije koje su stekli nakon završetka studija.

**STANDARD 5.
DOKUMENTACIJA**
KRITERIJUMI:

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

5.1. Pravila o studiranju

- Ustanova raspolaže svim važnim propisima za studijski program sa ključnim pravilima za upis, tok studija i završetak programa.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Statut Univerziteta Donja Gorica, Pravilnik o osnovnim studijama Fakulteta, kao i ostala relevantna dokumenta, afirmišu osnovna načela akademske slobode i akademskog integriteta. Ovi akti propisuju i obezbjeđuju da se studenti adekvatno upoznaju sa pravilima studiranja, koja su jasna, precizna i objavljena na web stranici Fakulteta i studentskim portalima. Studenti i zaposleni na Univerzitetu Donja Gorica dužni su da poštuju gore navedena pravila, pri čemu ne postoji mogućnost diskrecionog mijenja pravila.

Pravilnikom o osnovnim studijama Fakulteta su definisana pravila koja se odnose na upis, realizaciju nastavnog procesa na osnovnim studijama i završetak programa. Na početku studijske godine treba da bude objavljen raspored predavanja, raspored polaganja kolokvijuma i završnih ispita. Rasporedi i rokovi moraju se poštovati i biti dostupni studentima u cilju pravovremenog planiranja aktivnosti i obaveza. Na početku svakog semestra na individualnim web portalima, za sve discipline, treba da se objavi i time učini javno dostupnim, akademski kalendar, informacije o predmetu, kao i opšta pravila koja se odnose na predmet, način polaganja, bodovanje rada studenata, formiranja ocjene i sl.

Od značaja je i činjenica da studenti potpisuju Ugovor o studiranju gdje su jasno definisana njihova prava i obaveze, kao i prava i obaveze Fakulteta.

Propisana je i odgovornost za slučaj nepoštovanja gore navedenih pravila. Na nivou Fakulteta pravnih nauka postoji Disciplinska komisija nadležna za disciplinske prekršaje kao što su:

nepoštovanje pravila Fakulteta, kršenje odredbi Ugovora o studiranju, kršenje odredbi pravila polaganja ispita i sl. To se odnosi i na primjenu pravila o akademskom pisanju i citiranju.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

5.2. Diploma i dodatak diploma

- Izdavanje dvojezične diplome (crnogorski/engleski jezik) sa dodatkom diplome je obavezno;
- Dodatak diplome pruža informacije o studijskom programu i planiranim ishodima učenja.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Okončanjem osnovnih studija na Fakultetu student stiče akademsko zvanje *Nutricionista*. Diploma se izdaje na crnogorskom i engleskom jeziku.

Diploma i dodatak diplome sadrže informacije o kvalifikacijama koje su studenti stekli, nivou, sadržaju, i statusu studija koje su pohađali. Time je obezbijeđena uporedivost stečenih stepena, jer je propisano da se studentu uz diplomu osnovnih studija izdaje i dopuna diplome (Supplement) radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija. Dodatak diplome pruža i detaljne informacije o ishodima učenja koji sevezuju za određeni studijski program. Time dodatak diplome pruža i informacije koje doprinose poboljšanju međunarodne transparentnosti i adekvatnog priznavanja kvalifikacija. Dodatak diplomu se izdaje i na stranom jeziku (prije svega engleskom) omogućava uporedivost stečenih zvanja, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou.

STANDARD 6. UPOREDNI PRIMJERI DOBRE PRAKSE

KRITERIJUMI:

Kriterijum za ocjenjivanje: Potreban

6.1. Primjeri uporedivih implementiranih studijskih programa na drugim ustanovama visokog obrazovanja

- Uporedivost se odnosi na:
  - Stepem usaglašenosti ciljeva studijskog programa
  - Stepem usaglašenosti ishoda učenja studijskog programa
  - Stepem usaglašenosti kurikulumu studijskog programa

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	X	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/ostvrt/preporuke:

Priložena su dobro razrađena objašnjenja za 2 usporediva studijska programa. Posebno je važno naglasiti da je jedan od ta 2 programa geografski blizu (Sarajevo) te je i radi toga vrlo zanimljiv (bachelor studijski program „Nutricionizam“). Drugi studij je Univerziteta u Wageningenu koji je vrhunski organizovan i ima dodatno usavršene metodске jedinice (Holandija Agrotehnologija i Nauka o hrani Odjeljenje za Humanu ishranu, BSc program: Ishrana i zdravlje (3 godine)).

III AKREDITACIONI STAV

Komisije predlaže Agenciji sljedeći akreditacioni stav:

1. Prihvatanje zahtjeva za akreditaciju za puni akreditacioni period
Obrazloženje: Preporuke za unapređenje kvaliteta:
2. Odbijanje zahtjeva za akreditaciju
Obrazloženje: Iako je većina kriterijuma ispunjena u zadatim standardima za akreditaciju studijskog programa Komisija ima određene primjedbe koje se odnose na sljedeće: <ul style="list-style-type: none"> - Opterećenost postojećeg prostora imajući u vidu da je ovaj program samo jedan od brojnih studijskih programa na Univerzitetu i problemu koji može da nastane ukoliko se pogleda spisak nastavnog osoblja koje dolazi van granica Crne Gore, kao i određenom broju nastavnika koji su već zaposleni sa punim radnim vremenom van UDG. Zbog ovoga realizacija nastave može da bude komplikovana jer nastavnici koji dolaze sa strane prilagođavaju svoj dolazak njihovim mogućnostima, a nastavni kadar koji ima zaposlenje u Crnoj Gori jedino nastavu može da izvodi u popodnevним časovima. - Problem sa ugovorima zaposlenih nastavnika na fakultetu. Oni se se završavaju tokom ove godine ili u najboljem slučaju naredne školske godine. Pored već navedenog ovo ne daje sigurnost da će realizacija nastave biti do kraja izvedena, barem prve generacije studenata. Jedna od manjih primjedbi su i biografije angažovanih na studijskom programu. Komisija je dala primjedbu prilikom posjete Univerzitetu ali naknadno dostavljene biografije su neujednačene. Korišćen je različit obrazac za europass (samo su dva online), a kod jedne biografije je utvrđeno da jedan dio nije vezan za navedenu osobu.

KOMISIJA

Predsjednik

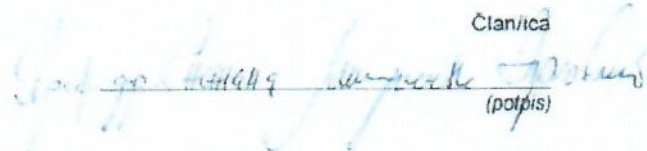
(potpis)

Član

(potpis)

Član/ica

(potpis)

Datum, 10.03.2022.